

- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin wymierających i zagrożonych w Polsce. Wyd. 2, s. 87–98. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- ZARZYCKI K., TRZCIŃSKA-TACIK H., RÓŻAŃSKI W., SZELĄG Z., WOŁEK J. & KORZENIAK U. 2002. Ecological indicator values of vascular plants of Poland. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland 2, s. 183. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

MONIKA PODGÓRSKA, *Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: podgorska@ib.uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 27.02.2006 r.

Notatki florystyczne z południowo-zachodniej części Pogórza Wielickiego

W latach 2003–2004 prowadzono badania florystyczne w południowo-zachodniej części Pogórza Wielickiego (CZEPPE & GERMAN 1993), położonej na południe od Zbiornika Dobczyckiego. Według KONDRACKIEGO teren ten włączany jest do Pogórza Wiśnickiego (2000). Wcześniejsze dane florystyczne z tego obszaru są bardzo skąpe. Pojedyncze dane można znaleźć w pracach KRUPY (1882) i RACIBORSKIEGO (1883). Końcem lat 60. ubiegłego wieku przeprowadzono badania fitosocjologiczne na terenie Rolniczego Zakładu Doświadczalnego UJ w Gaiku-Brzezowej (TRZCIŃSKA-TACIK i in. 1973), które powtórzono po 30 latach (TRZCIŃSKA-TACIK & STACHURSKA-SWAKOŃ 2002). Podobne badania wykonano w zlewni Ratanicy, prawobrzeżnego dopływu Raby uchodzącego bezpośrednio do Zbiornika Dobczyckiego (RÓŻAŃSKI W, PANCER-KOTEJOWA E., GRODZIŃSKA K. 1993). Ostatnio opublikowano też stanowiska z tej części Pogórza dla kilkudziesięciu gatunków roślin (BARTOSZEK 1997, 2004).

W niniejszej notatce przedstawiono nowe stanowiska dla kilkudziesięciu gatunków roślin wyższych. Wybrano tylko gatunki najbardziej interesujące, rzadkie i bardzo rzadkie w Karpatach. Wśród nich liczne są gatunki wilgotnych łąk trzęślicowych oraz żyznych lasów liściastych. Wiele jest także gatunków siedlisk związanych z wodami, których obecność na badanym terenie jest konsekwencją powstania w latach 80. ubiegłego wieku Zbiornika Dobczyckiego. Wraz z upływem czasu i zasiedlaniem okolic zbiornika przez migrujące ptactwo wodne należy oczekiwać pojawienia się nowych gatunków roślin wodnych i błotnych oraz wzrostu liczby stanowisk gatunków już występujących na jego brzegach.

Nazewnictwo przyjęto za MIRKIEM i in. (2002), zaś kolejność gatunków jest alfabetyczna. Stanowiska były lokalizowane w sieci kartogramów ATPOL. Przy każdym gatunku podano kwadrat ATPOL o boku 2 km, w którym został znaleziony. Częstość występowania w Karpatach podano w oparciu o mapy rozmieszczenia z „Atlasu ...” (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Gatunki górskie przyporządkowano do elementów wysokościowych według ZAJĄC (1996). Zebrane materiały zielnikowe zostały zdeponowane w Zielniku Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego (KRA).

Allium scorodoprasum – W Zasani, nielicznie na wilgotnych łąkach nad potokiem Zasanka. EF 9012, EF 9013.

Arnoseris minima – Gatunek związany z murawami na piaskach. W Łękach na ugorach, w każdym z dwóch stanowisk zaledwie kilka okazów. EF 9001, EF 9002.

Atropa belladonna – Na północnych stokach góry Trupielec, w buczynie karpackiej (około 400 m n.p.m.). W prześwietlonym miejscu rośnie kilkanaście okazów. EF 9003.

Berula erecta – Kilka okazów w szuwarach nad Zbiornikiem Dobczyckim w Brzezowej – EF 8033 i Dobczycach – EF 8034.

Bromus racemosus – W Dobczycach na przydrożu, w pobliżu mostu nad Rabą (jeden okaz). – EF 8024.

Butomus umbellatus – Podany z Drogini i Osieczan przez BARTOSZKA (2004). Ponadto występuje nad brzegami Zbiornika Dobczyckiego w Dobczycach – EF 8034 (kilkanaście okazów) i Kornatce – EF 8043 (dwa okazy). Prawdopodobnie będzie się stopniowo rozprzestrzeniał wzdłuż brzegów zbiornika.

Carex montana – Na wzniesieniu Działy nad Poznachowicami (około 350–400 m n.p.m.) w murawach kserotermicznych. EF 9110.

Carex riparia – W Zasani na podmokłej łące, gdzie razem z *Carex vesicaria* zajmuje płat o powierzchni kilkudziesięciu metrów kwadratowych. Wskutek podejmowanych ostatnio prób osuszenia tego terenu, stanowisko silnie zagrożone. EF 9012.

Cephalanthera damasonium – Kilka okazów na brzegu ciepłego grądu w Trzemeśni. EF 9002.

Cyperus fuscus – W Brzezowej na namuliskach nad Zbiornikiem Dobczyckim – EF 8043 oraz w Trzemeśni na młacie w obrębie podmokłej łąki – EF 9002.

Eleocharis austriaca – Gatunek ogólnogórski. Podany z Osieczan przez BARTOSZKA (2004). W Kornatce na brzegu Zbiornika Dobczyckiego (jeden okaz). EF 8043.

Epipactis albensis – W Glichowie nad potokiem w cienistych zaroślach; kilka okazów (Bartoszek – informacja ustna). EF 9014.

Galium boreale – W Zasani na wilgotnej łące nad potokiem Zasanka; dość licznie. EF 9012.

Hieracium barbatum – Gatunek rzadki w Polsce. Podawany z okolic Przedgórze Sudeckiego oraz z Pogórze Wielickiego (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Jeden okaz na brzegu lasu na zachodnim stoku góry Trupielec (około 400 m n.p.m.) – EF 9002.

Inula salicina – Tworzy zwarte płyty na łąkach w Lipniku – EF 9024 i Zasani – EF 9013.

Lathyrus niger – W lasach liściastych, głównie grądach, w Trzemeśni – EF 9002 i pod górą Ostrysz – EF 9013.

Leersia oryzoides – W Brzezowej, w szuwarach nad brzegiem Zbiornika Dobczyckiego. EF 8043.

Limosella aquatica – W Drogini, na namuliskach nad Zbiornikiem Dobczyckim; obficie. EF 8041.

Melittis melissophyllum – W żyznych lasach liściastych, głównie w grądach, w Trzemeśni – EF 9002, Czaślawiu – EF 9004 i pod górą Ostrysz – EF 9013.

Myosotis sparsiflora – Na Górze Zamkowej w Dobczycach; dość licznie w nitrofilnych zaroślach. EF 8034.

Ophioglossum vulgatum – W Trzemeśni, w ekotonie między wilgotną łąką a podmokłym lasem; od kilkunastu do kilkudziesięciu okazów. EF 9002.

Ranunculus arvensis – Archeofit. Dość licznie w uprawach zbożowych na glebach zasobnych w węglan wapnia w Trzemeśni – EF 9002 i na wzniesieniu Działy nad Poznachowicami – EF 9110.

Rosa pendulina – Gatunek regłowy. W Kornatce, nad potokiem u brzegu lasu (około 250 m n.p.m.). EF 8043.

Schoenoplectus lacustris – Podany z Osieczan przez BARTOSZKA (2004). W Kornatce nad Zbiornikiem Dobczyckim, w szuwarach – EF 8043.

Scrophularia umbrosa – Na północnym zboczu góry Trupielec (około 400 m n.p.m.), w buczynie przy wysięku wody, w liczbie kilkudziesięciu okazów. EF 9003.

Serratula tinctoria – Na wilgotnych łąkach w Kornatce – EF 9003 oraz w Zasani – EF 9012.

Thelypteris palustris – W Czaślawiu w olsie (około 350 m n.p.m.); dość obficie. EF 9004.

Viscum album subsp. *austriacum* – Pojedyncze egzemplarze na sosnach w Brzezowej – EF 8042 i Kornatce – EF 9004.

Podziękowania. Serdecznie dziękuję Pani dr Eugenii Urszuli Zając za oznaczenie okazu *Bromus racemosus*, Panu dr. Zbigniewowi Szelałowowi za oznaczenie okazu *Hieracium barbatum* oraz Panu dr. Wacławowi Bartoszkowi za udzielenie informacji o występowaniu *Epipactis albensis*.

Summary. Floristic notes from the south-western part of the Pogórze Wielickie Foothills. This paper contains localities for 28 rare or interesting species of vascular plants found between 2003 and 2004 in the south-western part of the Pogórze Wielickie Foothills. Many species are closely connected with water habitat occurring mostly along the shores of Dobczyce Reservoir or on wet meadows.

LITERATURA

- BARTOSZEK W. 1997. Stanowisko *Rosa gallica* (*Rosaceae*) w okolicach Wiśniowej na Pogórze Wielickim. – *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* **4**: 380–382.
- BARTOSZEK W. 2004. Notatki florystyczne z Pogórze Wielickiego (Karpaty Zachodnie). – *Fragm. Flor. Geobot. Polonica* **11**: 41–46.
- CZEPPE Z. & GERMAN K. 1993. Regiony fizycznogeograficzne i typy środowiska przyrodniczego Ziemi Myślenickiej. – W: K. GERMAN (red.), *Monografia Ziemi Myślenickiej*, s. 107–116. Universitas, Kraków.
- KONDRACKI J. 2000. *Geografia regionalna Polski*. Wyd. 2. s. 441. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- KRUPA J. 1882. Przyczynek do florystyki roślin naczyniowych. – *Spraw. Komis. Fizjogr. Akad. Umiej.* **16**: 205 – 214.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), *Biodiversity of Poland* **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- RACIBORSKI M. 1883. Przyczynek do flory roślin naczyniowych wadowickiego i myślenickiego obwodu. – *Spraw. Komis. Fizjogr. Akad. Umiej.* **17**: 239–243.
- RÓŻAŃSKI W., PANCER-KOTEJOWA E. & GRODZIŃSKA K. 1993. Vegetation of the Ratanica watershed (Carpathian Foothills, Southern Poland), *Ekol. pol.* **41**(3–4): 347–374.
- TRZCIŃSKA-TACIK H., ZAJĄC E. U. & ZAJĄC A. 1973. Mapa zbiorowisk roślinnych Rolniczego Zakładu Doświadczalnego UJ Gaik-Brzezowa. – *Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell.*, Pr. Bot. **1**: 57–85.
- TRZCIŃSKA-TACIK H. & STACHURSKA-SWAKOŃ A. 2002. Plant communities and their changes in the surroundings of the Dobczyce Reservoir (Southern Poland). – W: B. OBREŃSKA-STARKEL (red.), *Topoclimatic and geocological changes in the Wieliczka Foothills in the surroundings of the Dobczyce Reservoir*. – *Pr. Geogr.* **109**: 31–72.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZAJĄC M. 1996. Mountain vascular plants in the Polish Lowlands. – *Polish Bot. Stud.* **11**: 1–92.
- KRZYSZTOF STAWOWCZYK, *Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: stawowczyk@fagus.ib.uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 21.03.2006 r.